

IDENTITET DRUŠTVA, IDENTITET UMETNOSTI

Ideja o Internacionalnom festivalu umetničkih zastava u Novom Sadu ima svoj nukleus u jednoj izložbi zastava kojom se grupa novosadskih umetnika predstavila na tradicionalnom Dunavskom festivalu u nemačkom gradu Ulmu, tokom proleća 2004. godine. Iako su takvu vrstu predstavljanja uslovile okolnosti na ulmskoj manifestaciji prostor Dunavskog keja za novosadske/vojvođanske/srpsko-crnogorske umetnike je bilo puno razloga da odaberu jedan stari medij kako bi iskazali svoj personalni umetnički identitet.

Poslednje decenije proteklog i prve godine aktuelnog stoleća ispunjeni su uzbudljivim događanjima na nekadašnjim jugoslovenskim geografskim i kulturnim prostorima. Raspad SFR Jugoslavije donosi kardinalne promene na političkoj i geografskoj karti balkanskog regiona. Proces nastajanja novih država (Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Srbija i Crna Gora), verovatno još nije okončan jer tinjaju problemi aktuelnih srpsko-crnogorskih odnosa, Kosova (SCG), Republike Srpske (BiH)... Sve te nove, tek konstituisane države, nalaze se u sudbinskim tranzicijskim procesima, a njihove međusobne odnose opterećuju brojni problemi... U ovim prostorima pitanje "isticanja zastave" nije tek protokolarni problem....

Sva ta previranja nametnula su brojne stavove i borbu za koncepcijsko ustanovljavanje društva i umetnosti. Identitet se obnavlja po nekolikim često i oprečnim kriterijumima, a najčešće su u opticaju namere restauracije istorijskih modela ili nastojanje da se ustanovi koncept modernog demokratskog društva. U umetnosti se nametnulo pitanje o identitetu savremene umetnosti koja je sudbinski vezana za sociološki, politički i kulturološki "duh mesta". U umetničkoj teoriji, tokom devedesetih godina je, nikako bez razloga, ustanovljena žustra rasprava o odnosu lokalnog i globalnog, o odnosu regionalnog i univerzalnog. U tim tezama se zapravo raspravljalo o identitetu: o indentitetu društva u kojem se dešava i realizuje umetnost, i o identitetu umetnosti koja (načinom postmodernističkih ili obnovljenih modernističkih koncepcija) problematizuje ideološke i sociološke podtekstove društva...

Tako se došlo do ideje o organizovanju Internacionalnog festivala umetničkih zastava u Novom Sadu. Lokalna uslovljenost razmatranja stanja identiteta uputila je na širi kontekst: problematika identiteta je univerzalna. Ričard Mejer (Richard Meyer) konstatuje da "termin identiteta sugerise da individua prepoznaje sebe kroz stanje ili kvalitet koje deli sa drugima, bilo da je reč o rasi, religiji, seksualnosti ili kulturnom poreklu" te istovremeno konstatuje da se ovaj termin najčešće koristi da bi se iznačio problem krize identiteta ili potrage za identitetom prouzrokovan otuđenjem pojedinca....

Bilo kako bilo, zastave koje su postavljene u pešačkoj zoni gradskog jezgra u Novom Sadu, jesu simboli umetničkih identiteta. Lapidarnim jezikom likovnih elemenata i vizuelnih

simbola ukazuje se na karakter onoga koga zastava predstavlja i zastupa. Na ovim zastavama umetnici "ispisuju" i objavljuju i afirmišu vlastitu personalnu osvešćenost poetsku, umetničku, ali i istorijsku, sociološku, političku, ekološku... To što se zastave kao neuobičajeni, neformalni medij umetničkog izražavanja, uglavnom, "poklapaju" sa pikturalnim ili drugačije koncipiranim ostvarenjima iz njihovih umetničkih radionica, samo potvrđuje činjenicu da ova i ovakva neformalna dela, ove nezvanične i sasvim lične zastave, jasno govore o identitetu umetnika, o identitetu njihove umetnosti ali i o identitetu jednog vremena u kome su ovi umetnički barjaci tako ponosno i visoko podignuti...